

Lapsiperheiden palvelut

Vaasa ja Pietarsaari

Eeva Liukko
Erityisasiantuntija

Järjestelmät/Reformit
Terveys ja hyvinvoinnin laitos

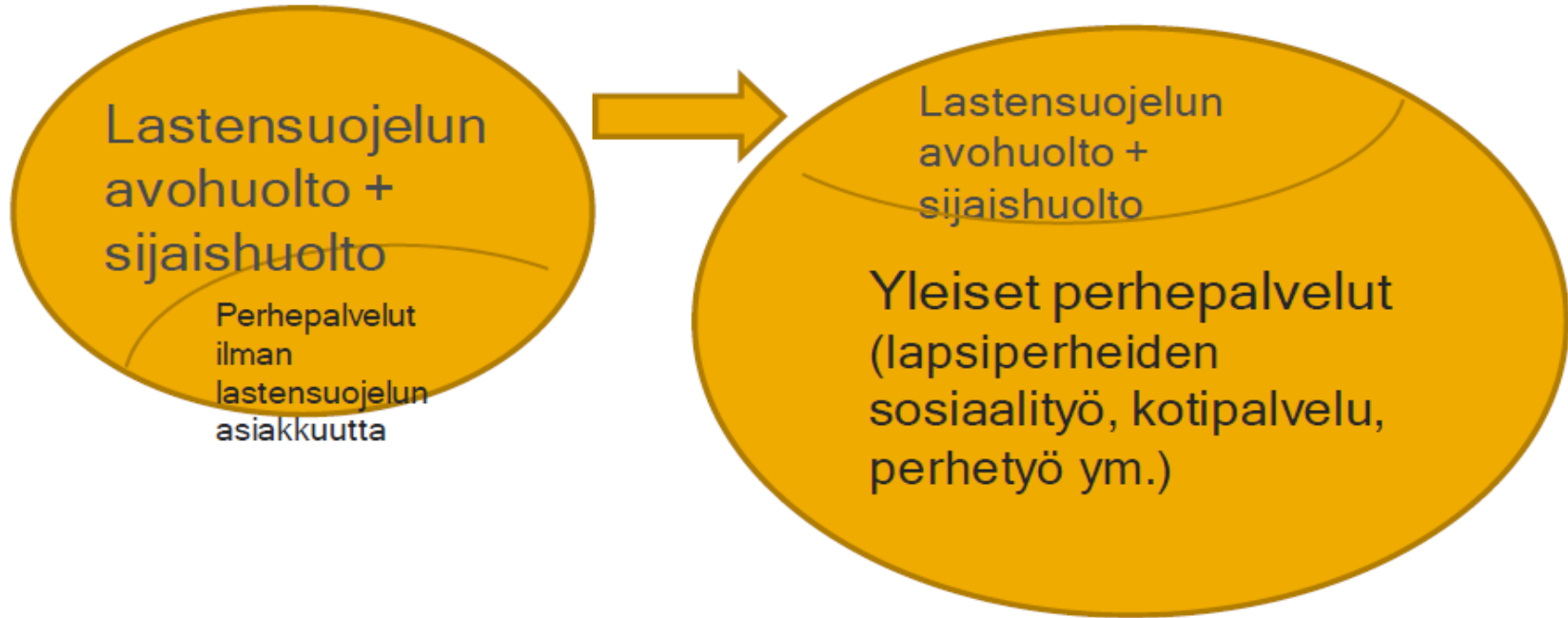

15.2.2019

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

SOSIAALIHUOLTOLAIN UUDISTAMINEN VUONNA 2015 → LAPSIPERHEIDEN PALVELUJEN PAINOPISTEEN MUUTOS

LAPSIPERHEIDEN PALVELUT

- Sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä.
- Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi tulee sosiaalihuollossa ja kunnan muissa palveluissa seurata ja edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja poistaa kasvuolojen epäkohtia. Tätä kutsutaan lastensuojelulaissa (417/2007) ehkäiseväksi lastensuojeluksi.
- Lapsiperheiden palveluissa annettavilla sosiaalipalveluilla tuetaan laajasti lapsia ja heidän vanhempiaan. Lapsiperheiden palveluissa annettavia sosiaalipalveluja ovat esimerkiksi kasvatus- ja perheneuvonta, perhetyö, päihdetyö ja tukisuhdetoiminta.
- Lapsiperheiden palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEN JA ORGANISOINNIN KYSYMYKSIÄ

- Palvelukokonaisuuksien näkökulma: osa perheistä saa monia palveluja samanaikaisesti
 - Miten palveluja kootaan yhteen asiakaslähtöisellä tavalla?
- Palveluketjujen näkökulma: osa perheistä siirtyy asiakkuuden aikana palvelusta toiseen
 - Miten palveluketjuista sovitaan ja miten varmistetaan, että asiakas ei putoa siirtymävaiheissa?
- Kynnyksetön neuvonta, ohjaus ja tuki: osa perheistä tarvitsee ammatillista tukea ja osalle voi riittää kynnyksetön tuki, neuvonta ja ohjaus, vertaistoiminta ja yhdessä oleminen
 - Miten kynnyksetön, helposti saavutettava tuki ja yhteinen kohtaamispaikka toteutetaan?
- Työn organisointi: miten ammattilaisten työnjako määritellään ja toteutetaan?
 - Sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan tehtävät? Perhetyön rooli?
 - Muut ammattilaiset, verkostot?

✓ Terveystieteiden tutkimuskeskus, varhaiskasvatus, koulut, järjestöt jne.

SOSIAALIHUOLLON PALVELUPROSESSIT

Tuen tarve

Muun muassa

- Kiireellinen apu tarvittaessa heti
- Palvelutarpeen arviointi, jollei ole ilmeisen tarpeetonta
- Lapsen ja perheen osallisuus
- Monialainen palvelutarpeen arviointi ja yhteistyö
- Erityistä tukea tarvitsevan lapsen tunnistaminen
- Omatyöntekijän nimeäminen
- Lastensuojelutarpeen arvioiminen tarvittaessa

Asian
vireilletulo-
käsittely

Palvelu-
tarpeen
arviointi

Asiakkuuden
suunnittelu

Palvelun
järjestäminen

Palvelun
toteutus

Asiakkuus
päättyy

Muun muassa

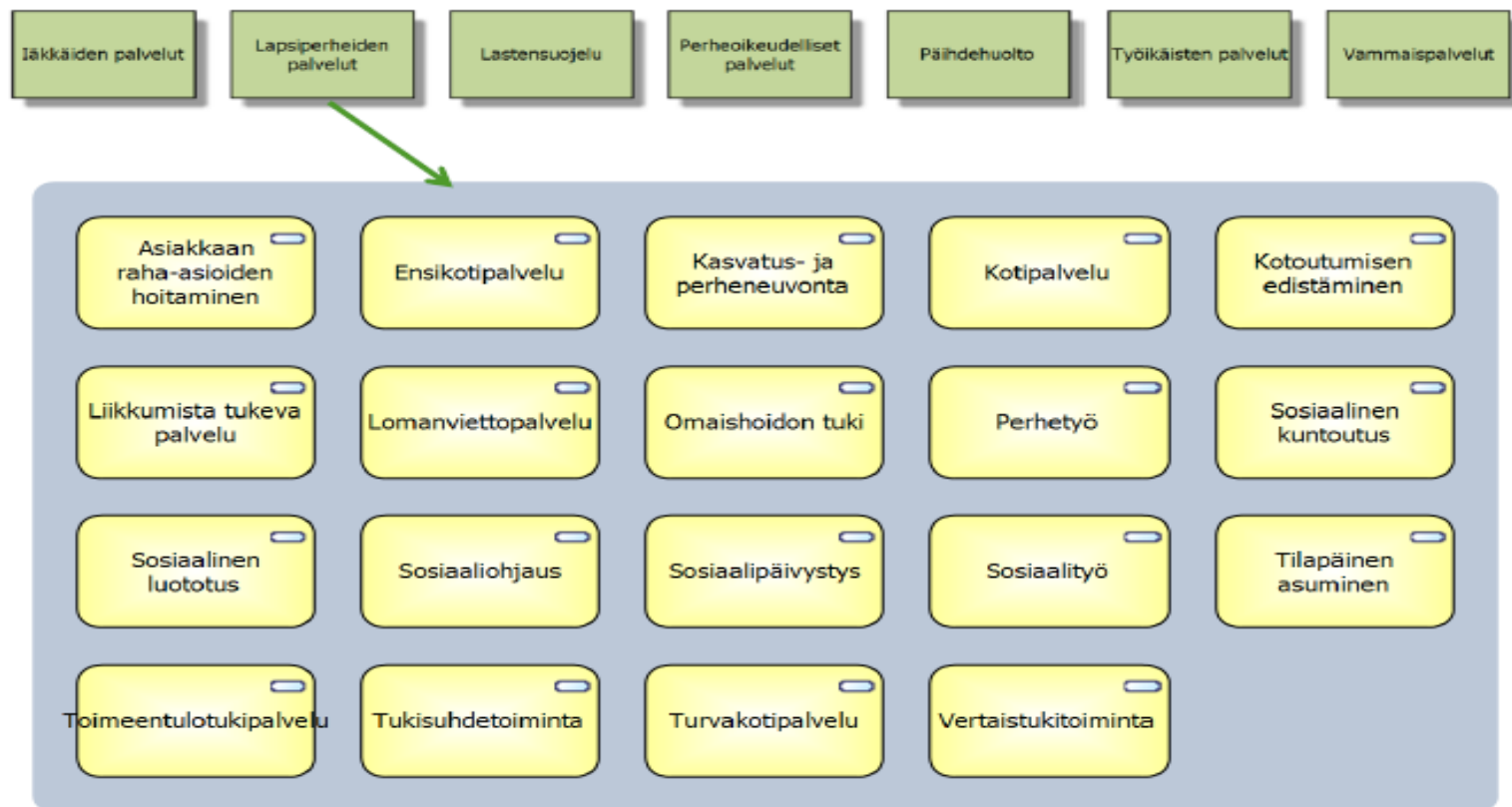
- Asiakassuunnitelman laatiminen, jollei ole ilmeisen tarpeetonta
- Lapsen ja perheen osallisuus
- Työskentely perheen kanssa, menetelmällisyys
- Palvelujen järjestäminen ja yhteensovittaminen
- Tiedonkulun turvaaminen
- Yhdyspinta lastensuojeluun

SOSIAALIHUOLLON ASIAKKUUS

- Sosiaalihuollon asiakkuus alkaa yleensä silloin, kun palvelunjärjestäjä ryhtyy käsittelemään henkilön vireille tullutta sosiaalihuollon asiaa tai hänelle annetaan sosiaalipalveluja.
- Lastensuojelussa asiakkuus alkaa, kun on todettu, että lapsella on lastensuojelun sosiaalipalvelujen tai tukitoimien tarve.
- Sosiaalihuollon asiakkuus päättyy, kun palvelunjärjestäjä merkitsee sosiaalihuollon asiakasasiakirjaan tiedoksi, ettei sosiaalipalvelujen järjestämiselle ole perustetta.

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

Sosiaalipalvelut lapsiperheiden palveluissa

LASTENSUOJELU

- Sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen.
- Sosiaalihuollon palvelutehtävänä lastensuojelulla tarkoitetaan lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.
- Lastensuojelussa annettavia sosiaalipalveluja ovat esimerkiksi ammatillinen perhehoito ja laitospalvelu.
- Lastensuojelu perustuu lastensuojelulakiin (417/2007).

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

Sosiaalipalvelut lastensuojelussa

ASIAN VIREILLETULOKÄSITTELY

- Sosiaalihuollon ammattihenkilö ottaa käsittelyyn henkilön tuen tarvetta koskevan, sosiaalihuollossa vireille tulleen asian sekä arvioi tuen tarpeen kiireellisyyden ja jatkotoimenpiteiden tarpeen.
- Sosiaalihuollon asia tulee vireille, kun henkilö on itse yhteydessä sosiaalihuoltoon tai muuta kautta tulee tietoon, että hän on mahdollisesti sosiaalihuollon tarpeessa.
- Asian vireilletulokäsittelyyn liittyy lakisääteisiä määräaikoja, joiden lasketaan alkavan asian vireille tulemisesta.

PALVELUTARPEEN ARVIOINTI

- Sosiaalihuollon ammattihenkilö arvioi henkilön tuen tarvetta ja sen luonnetta, asiakkuuden edellytyksiä sekä sitä, millä sosiaalipalveluilla tarpeisiin pystytään vastaamaan.
- Palvelutarpeen arviointi on aloitettava viivytyksettä.
- Palvelutarpeen arviointiin osallistuvat sosiaalihuollon asiakas, sosiaalihuollon ammattihenkilö ja tarvittaessa muut asiantuntijat sekä asiakkaan läheiset.
- Asiakkaan tuen tarve voi olla luonteeltaan tilapäistä, toistuvaa tai pitkäaikaista.
- Palvelutarve voidaan jättää arvioimatta vain silloin, jos arviointi on ilmeisen tarpeetonta, esimerkiksi kun kyse on tilapäisestä yksittäisen palvelun tarpeesta tai palvelutarve on vastikään selvitetty.
- Sosiaalihuollon ammattihenkilö laatii palvelutarpeen arvion palvelutarpeen arvioinnissa.

ASIAKKUUDEN SUUNNITTELU

- Sosiaalihuollon ammattihenkilö laatii pääsääntöisesti yhdessä asiakkaan kanssa asiakassuunnitelman asiakkaalle tarjottavista sosiaalipalveluista, muusta asiakkaan saamasta tuesta sekä tämän omista toimenpiteistä sosiaalisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi.
- Asiakkuuden suunnitteluun kuuluu asiakassuunnitelman laatimisen lisäksi suunnitelman tarkistaminen ja täydentäminen tarvittaessa tai sovituin aikavälein.
- Asiakassuunnitelma on laadittava, ellei kyseessä ole tilapäinen neuvonta ja ohjaus tai jollei sen laatiminen muusta syystä ole ilmeisen tarpeetonta.

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

PALVELUN JÄRJESTÄMINEN

- Sosiaalihuollon ammattihenkilö järjestää sosiaalihuollon asiakkaalle tämän tarvitsemat sosiaalipalvelut ja muun tuen, tekee sosiaalipalveluja koskevat päätökset ja vastaa siitä, että palvelut toteutetaan tarvittavassa laajuudessa.
- Sosiaalihuollon ammattihenkilö ratkaisee vireille tulleen sosiaalihuollon asian pääsääntöisesti palvelutarpeen arvion ja asiakassuunnitelman pohjalta.
- Kiireellisissä tapauksissa ratkaisu voidaan tehdä välittömästi asian vireilletulokäsittelyn jälkeen. Ratkaisu kirjataan päätökseksi asiakkaalle myönnettävästä sosiaalipalvelusta.

Sosiaalialan tiedonhallinnan sanasto (2017) THL

PALVELUN TOTEUTUS

- Palvelun toteutus sisältää toteuttamissuunnitelman laatimisen yhdessä asiakkaan kanssa asiakassuunnitelman pohjalta, suunnitelman mukaisen toiminnan, palvelun toteutuksen arvioimisen aika ajoin yhdessä asiakkaan kanssa sekä toteutuksen hallitun päättämisen.
- Toteuttamissuunnitelmalla tarkoitetaan palveluntuottajan ja asiakkaan laatimaa suunnitelmaa asiakkaalle myönnetyn palvelun toteuttamiseksi. Se kuvaa palvelua, sen tavoitteita ja keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen tulee noudattaa mahdollista asiakassuunnitelmaa.
- Sosiaalihuollon asiakkuus päättyy, kun palvelunjärjestäjä merkitsee sosiaalihuollon asiakasasiakirjaan tiedoksi, ettei sosiaalipalvelujen järjestämiselle ole perustetta